

**Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta
Ta Hellēnisti Heuriskomena**

Origenes

Coloniæ, 1685

Tomus Quartus. Et lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non
apprehenderunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79869](#)

COMMENTARIA IN JOHANNEM.

71

Ἐ Κατῆ με, ἡνα φοβήθουμε; τοὺς δὲ τὰς A minatio mea, & ſu^m mea, quem timebo? Sane ¹ 26. 13
τὰς δὲ αἰσχυνάντας εὐ συγκίας
μηδέρην, Ἐ πομένες τὸν νῦν καὶ ἀληθέας
περιελάσσον λόγον καὶ ζωὴν, εἰς ἀπῆλ-
την τῷ ποτῷ ἀποροῦμεν, παῖς γένεται καὶ αὐτὸς
τίνεται τὸν λόγον ζωῆς τὸν γενενέαν εἰς τῷ συ-
ζύγῳ λαμβάνει· οὐ γένενέαν γάρ, φασιν, εἰς αὐ-
τὸν δηλούσον τῷ παρεργμένῳ λόγῳ ζωῆς την.
λεγόμενον διὸ πρῶτον παῖς οὐ σύζυγος τῷ λόγῳ
ζωῆς γένεται εἰς τῷ λόγῳ, Ἐ παῖς μᾶλλον τῷ λό-
γῳ οὐ ζωῆς φάσι τῇ ἀνθρώπων· εἶδος δὲ τὸν λό-
γον οὐ πάτερ τῷ λόγῳ τῷ παρεργμένῳ εἴρηται τῷ
λόγῳ ζωῆς, τοὺς δὲ παιδεῖαν παῖδες τῷ λόγῳ
ἀνηργούσιν ημᾶς, Ἐ αὐτὸς θλιβομένες, εἴαν
μὴ εὔρεται αἴτιος διὸ οὐδὲ λόγος εἴρηται τῷ
φασι τῷ λόγῳ τῷ παρεργμένῳ· αλλὰ οὐ γνωμένος εἰς τῷ
λόγῳ ζωῆς, τοὺς δὲ παιδεῖαν παῖδες τῷ λόγῳ
εἴρηται τῷ λόγῳ τῷ παρεργμένῳ λόγῳ. καὶ οὐδὲ τὸ δοτε-
ραρθρον τὸ δοκιμαστὸν ζωῆς, ὃν εἶσαν οὐ α-
ληθέας, καὶ ποθεν καρποῦ τῷ ἀληθῷ ζωῆς
πάπιον κοινωνίᾳ ἀντί, οὐδὲ γνωμένος εἰς τῷ
φασι γνώσεως τῷ πατέσσοντο γίνεται· καὶ
τοῦτο οὐ ζωῆς παῖδες οὐδὲ δικαίαν καὶ τοῦ
δικαίου φασι τοῦ, τοῦ πάτερος γνώσεως ξεπέ-
λευτικοῦ φιλοτιμείουν, παῖς εἴρηται δὲ τῷ
δικαίῳ γνωμένοις φασι, δηλον δὲ διὸ παῖδες οἱ
καρποθετοῦ τῷ πατέρῳ τῷ παιδεῖαν παρεστη-
μένοι. ξεπέλευτος τῷ καρπού μάτιον τοῦ καὶ πάπιον προ-
πομένον, ἐπειρ τῷ λόγῳ Ζεφαΐας. Ἐ λεπτό-
πεπικού λόγῳ γνώσεως· οὐδὲ δὲ τῆς Διοφαΐας
μάτιον, ξεπέλευτον μάτιον τῷ πατέρῳ παρεισημε-
νον Ζεφαΐας. Ἐ γνώσεως, τῷ πατέρῳ τῷ, ἐπιν οὐ-
ταν καὶ τοῦ. Καὶ τὸ φάσι εὐ τῇ σκοτίᾳ φαντά-
ται, οὐδὲ δὲ οὐ καὶ τῷ εἰναῖς καλεμένες
καὶ τοῦ Σερίας. ἀν δὲ γάρ δοκιμασθέντος τῷ αν-
θρώπῳ φαντάται τὸ Τέχνα γνώσεων εἴτε τῷ φάσι
τοῦ. τῷ ανθρώπῳ δύο ιδιαῖς παρεμβάσεων ὁμοίας
κακῶν δὲ εἰς Σερίαν αἴτιος· εἴτε γέ τῷ φάσι τῷ αν-
θρώπῳ κακημένον, καὶ γνωναθέντος τῷ αν-
θρώπῳ αἴτιος· εφαρ Φατής ἐπιτάκεν, καὶ γνώσειν
Φατήμενον φάσι γνώσεως· τὸ δὲ αἴλαζον Ἐ
εἰς τῷ εἰναῖς νοητοῖς, τῷ τῷ μοχθηρῶν

TOMUS QUARTUS.

E Et lux in tenebris lucet, & tenebrae am-
non apprehenderunt. ^{1 Cor. 12. 2}
³¹

A Dhuc de hominum luce, quoniam
in ordine prima est, inquirimus,
atque etiam, opinor, de ejus contrario,
nempe tenebris, de quibus nondum in-
quievimus. De hominum autem luce in-
quam, quoniam fortasse lux hominum
genus est durum specialium rerum; at-
que etiam similiter tenebrae. Ut enim di-
cimus, eum, qui possederit hominum lucem, quique ipsius splendores participave-
rit, lucis opera perficere, & illustratum luce scientiae agnoscere etiam, sic è contraria
pet-

COMMENTARIA IN JOHANNEM.

73

Α τὸν γόνον ἀμαρτίαν τούτην οὐκέπει ἀμετώπηα. Α Christum non agnoscentem peccatum fecit Pater pro nobis peccatum, si fecit inquam Deus ille Christum pro nobis peccatum; dici non posse de eo, tenebrae in eo non sunt illæ. Quamvis enim ^{Hoc à Per-} in similitudinem carnis peccati, [de pec-^{rario pre-} cato damnavit Jesus peccatum, quod ^{termisla &} Pericolo similitudinem carni peccati afflumpfit,] ^{supplevi-} haud tamen omnino hæc de eo recte di-^{mus,} Rom. 8.3.

^B καὶ γὰρ οὐδὲ μολύβδοι οὐρανὸς ἀμαρτίας πᾶσι
ἀμαρτίας κατακείνεται τογχάνει ὡς ισχεῖ τὸν α-
μαρτίαν ποὺ τὸν ὄμοιόν τοῦ Καρκίνου ἀμαρτίαν
ἀναπρέπει, ἕπεται εὖρη πάντη ἦν τὸν λεγόμενον
ποὺ, οὐτού τοῦ οὐρανοῦ ἀποθύπωσι, τὸν α-
στέραν τὸν τοῦ Ζεύκους, τὸν αὐτούς θεούς τοῦ Αἰ-
σθετοῦ οὐρανοῦ θεόντος, διὸ ἐπειδὴς
αἰσθετός εἴη τούς βασιλεῖς αὐτούς ἀφ' ἥμῶν,
περιπλανούσεις τὸν ψυχλὸν ὄμοιον τῷ Ζε-
νεψηρῷ καὶ θεού τοῦ Αἰσθετοῦ.^{τοῦ Ζεύκους τοῦ Αἰσθετοῦ} Εἰ μάτιον ὁ δεδουλευ-
τὸν τῷ ζαχαρίᾳ αἰσθετοῦσα, ἀπειρούμενον
εὐθέτης ἔμελλε, λέγοντα τῷ ἀμαρτίατος
ἰπεῖν γοῦν εἶται. ιδὲ αἰσθητοῦ πᾶς ἀμαρ-
τίας ποὺ, οὐτού τοῦ αἰσθετοῦν αὐτοῦ ποὺ λαζή
πειθεῖται εἰς αὐτούς ἀμαρτίατος, πολλοῖς τού-
τῳ τοῦ ζαχαρίᾳ αἰσθετοῦσα, τούτην τὸν λεγόμενον
φησι. μακερῷ σπόντῳ τῷ Σατανᾷ ποὺ εἰ λέγεται
τῷ φρεσκαμάτων ποὺ. καὶ οὐ ἔχει τὸν α-
γόνιον ποὺ, Εἰ αἱ αἰσθητοῖς ποὺ δύο το-
ια ἀρθρῶν· μηδὲς δὲ ἡμᾶς ἵστολαμενα-
τία πάντη λέγειν αἰσθετούσας εἰς τὸ Ζεύκον τῷ
Ζεύκῳ λέγων ὡς πατέρι μονῷ τῷ Αἰσθετοῖς,
τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ Φιλανθρωταῖς Σατανῷ τῷ
ταῖς ἡμῶν αἰσθητοῖς, τούτῳ ὡς πατέρι εἶχε
μονῷ τῷ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τὸν εἴσιν ἔθεμα, τῷ
Ζεύκῳ δὲ τὸν πατέρα εἰνδρώτας ἐνθεστούσιν
εἰς αὐτοῦ πᾶς ἡμῶν σποτεῖς αἰσθετοῦσαν, πα-
τέρα δικαίου τοῦ πατέρος οὐτού τοῦ Ζεύκον, τοῦ
Ζεύκου τοῦ Αἰσθετοῦ τῷ Ζεύκῳ ἡμῶν τούτῳ, οὐτού
τοῦ τοῦ πατέρος τῷ πατέρι. ὁ λαὸς ὁ κατῆ-
μοντος τῷ Σεπτίᾳ φάσι εἶδε μέρα· Τέτοιο τῷ πο-
τῷ φάσι, δὲ σέργειν εἰς πάντα λόγων, τοξόνον καὶ ζωή,
ζωήν εἰ τοῦ σποτεῖτο τῷ ψυχῶν ἡμῶν, καὶ ἐποίη-
σημεῖντος οὐτού τοῦ κερματοτοπείας τῷ Σεπτίᾳ Ζε-
ύκῳ, οἵτινες δια τοῦ πατέρος ποὺ τῷ αἰνιδρώτων
γόνοι, τοῦ σποτεῖτο τῷ Ζεύκῳ μάτιον λέγεται,
αὐτοῖς, δὲ καπελαμένοντος τοῦ Ζεύκου τοῦ
μονοῦ τῷ μὲν γερεβασινον ἡμᾶς προστένει τῷ
δικαίῳ τῷ φάσι τῷ Σεπτίᾳ, αἴστετο
εἰ τῷ Σεπτίᾳ αὐτὸν εἰ κατέλαβε, μηδὲμον τῆς
Σεπτίᾳ διωκάσμος τῷ φάσι, μάτιον λέγεται· οὐ-
δὲ εἴχει νῦν εἰδέχασθαι δικαίους τούτους τοῖς οὐριζόμενα πολλοῖς
Pars II.

K qnæ

quaꝝ putarentur omisſa; scribit Joannes A λελέφθη, ἔργων, ὁ λαῖς πό. Ἡ Κοινὸν εἰ κατέλαβεν. ἐγδὲ εἰ κατέλασε, διάτα
εἰ κατέλαβε, Εἴ τι ἐδίδεν ἡ εκτίν τις δῆλον εἴ τι πῶν πέπονθεν ὁ Γαλῆρος, εἰ κατέλαβεν.
Σάμενοι αὐτοῖς οἱ μαθήματα, πό ιδε γένεται,
τις Κριτικὸς ἐνεργόντος πατεῖ μῆτρα τοῦ φαντασίας,
καὶ Βεληθέστος στρατιώτης δοῦλος τοῦ αἰγαλεωτοῦ
Φωτός: αὐτὸς εἶσει εὖλος θεός τοῦ θεοῦ τοῦ θεοῦ,
καὶ βέλητος, διωνύσεα καὶ ιηρός, τοῦ εὐ-
τεροῦ ἑπτατετραυ, τοῦ εἰτοῦ τοῦ λαϊκοῦ εὑρίσκεται.

B Χρυσοῦ Φόδρα Σερδεῖα: διχειρίσεισινταρ θεοὺς

εἰ κατείληψεν, η Κρόδρα αἵτινες πολεμεῖνται

τοῦ ιδιαν Βερρυνητην τῷ ὀξύτατη καὶ ταχητοῖ

δέσμους τοῦ Φωτός, εἰδει κατὰ τὸ μῆτραν

λεζίους διωματίνη, η εἰ περιθέμενον θεο-

λητην τοῦ Φάσι τῶν Κριτικῶν, καὶ κατ' αὐτούς

παρεμενει ἐπερχομένοι αὐτοῖς εὗρον: Κρι-

τικῶν Φατός η Φανταστού τοῦ εἰτοῦ εἴπειν

εἰ κατέλασεν τοῦ Φωτός αναγκαῖον τὸ μῆτραν:

μᾶς φυρμένος ἀποθημένον εἰ τὸν εἰ-

C τὸ οὐμάλειται Κρέτη τοῦ τοῦ χρυσοῦ λα-

βάνητος, εἰσθετού εἰ καὶ εἴ τοῦ τοῦ κρητικοῦ αὐ-

γούρητος. ἀπερ οὐ επερδόσοις μη Λεωφό-

ρημονού διεφυρισταί εἰ τοῦ διπλωγού θεομα-

την εἰδεμένηρης εἰπέπονταν αὐτοῖς αἰτιο-

ματοι μύθον εἴσατος εἰποδοκούταις τοῦ ιω-

καὶ πότε, Εἴπετο τοῦ ιρρήσιον τοῦ ιωτοῦ

D Κρότοι πασχαλημένοντα, περιστοτοῦ Κρό-

τοτροῦ, μόφοτο, θελατα εἰ τοῦ ἐξεργάσθε-

τεοῦ εἴ τοῦ λεγετο, καὶ εἰ τοῦ ιωτοῦ ιωτοῦ. ἐτο-

έθετο σοτοῦ θοτοκού φίλον αὐτοῦ, κιλαστοῦ

σοτοῦ αὐτοῦ, πατετονού ιδούσοι νεφρούτοι

εἰν γάρ οὐ πατετονού τοῦ πληθεροῦ οὐδεὶς οὐ

E περιεργαταν, καὶ γνωστος, ἀλητοι περιε-

αιρωπικην Φύσιν, Τάχα δέ τοι εἴπεις φέ-

γχειτον καὶ τοῦ ἄγον πεντα γυναικί, εἴπει-

ποιας αὐτοῖς τοῦ ιεροῦ εἴτε Κρότοι, καὶ τοῦ αἰρω-

F τοῦ αἰρων αὐτοῖς αἰτούσοις λόγοι, εἴ τοι

Κρότοι εἴθετο αὐτοῖς τοῦ διπλωγού τοῦ ιω-

αυτοῦ ἀγνοεῖσθαι, ἀχειρίτησον, Τοῦ πατε-

τοῦ εἴναι δέ οὐτοῦ τοῦ ιωτοῦ περιεργατοῦ

G δοχαῖς, περιεργατοῦ δοχαῖς τοῦ τοῦ Κρότοι ιω-

γναν, καὶ τοῦ διδομένων εἴσατο τοῦ ιεροῦ ιω-

H περιεργατοῦ Κρότονον, διπλωγού φων, περιεργατοῦ

αὐτοῦ γάρ οὐ περιεργατοῦ τοῦ Κρότονος ιω-

I φύσις οὐ κατιστεῖ φτωμαλυθερείσης πό. Κρότο-

τοτροῦ οὐ ιεροῦ διπλωγού εἴσατο, Εἴ αἰρω-

J τοῦ ιεροῦ διπλωγού εἴσατο, Εἴ αἰρω-

2517. II. Deus posuit tenebras latibulum suum, in circuitu ejus tabernaculum ejus: tenebrosa aqua in nubibus aeris: si enim quis consideraverit multitudinem contemplationum, & cognitionis deo, quam humana natura percipere nequeat, fortasse autem nec alii, qui geniti sunt, prater Christum, & Spiritum Sanctum, sciet, quoniam pacto circa Deum sint tenebrae: propterea quod nulla quantumlibet copia, atque ornata oratio explicare valeat, ac ne sciat quidem ex dignitate ipsius Dei, in quibus tenebris posuerit latibulum suum, qui hoc fecit, eo quod quaꝝ de ipso sunt, ignorentur, imperceptibilia cum sint. Quod si quis hujuscmodi expositionibus offendetur, is in tentationem nostram veniat, adducetum tum à tenebris sermonibus, tum à thesauris Christi datis à Deo, tenebris, occultis, & invisibilis: nec enim aliud opinor esse tenebrosos thesauros per Christum manifestatos: Tenebras posuit Deus latibulum suum, & Sanctus in-

COMMENTARIA IN JOHANNEM.

75

A οὐτούσιον καὶ Στρεπέντοι λόγον· ἐπίσκεψας Α telliget parabolam, & obscurum sermōnenem. Verum considera, num ob hoc dicat Servator discipulis suis: Idcirco Matth. 10. quae in tenebris audit̄, dicite in luce.²⁷

Tradita enim ipsis mysteria, cognitu difficultia, & obscura, in loco secreto, & non in frequenti auditorio, jubet eos illuminatos, & ob hoc dictos esse in luce, renunciare cuicunque, quod lux extiterit. Admirabilius autem quiddam addam de tenebris laudatis: nempe has festinare ad lucem, eamque apprehendere, atque quæ olim fuissent tenebrae, non dispiciens vim ipsarum, eo quod ignoraretur, sic immutari, ut cum is ad eorum scientiam pervenierit quæ ignorabat, enunciaret, quæ didicerit, fusse sibi aliquando tenebras, nunc autem lucem.

B Τοῦ δὲ τὸν διπλῆν στολὴν καὶ εἰπεῖν εἰς τὸν Φῶν, καὶ γίνεται ποτε, σίδη τὸ αἱρόθεα ΣετΓ®, τὸ μὴ σρῶντι τῷ δύναμιν αὐτῷ, ἔτοι μετεβάλλουν, ὡς τὸ μεμάνετον δυναίνεσθαι γεγονέναι φῶν. τὸ γνωδῖον τοῦ θαύμαχον αὐτὰ σκότον. Ἐγίνεται ἀνθρώπος αἵρεσεών της ακάνθων τούτων παραχθέντι, ἔτεσθι ὁ αἴπειρλαμένος ποθὲν πτώσης απόλατην ζητήσῃ πότερον ὃ εἰς τὸν ιωάννην αἴπειρλαμένην.

C Τοῦ δὲ τὸν διπλῆν στολὴν καὶ εἰπεῖν εἰς τὸν ιωάννην αἴπειρλαμένην ποτε.

D *Fuit homo missus à Deo, nomen illi Joannes. Ioh. 1. 6.*

A Ccuratius aliquis intelligens voçem, missus (quoniam qui mittitur aliquid, & aliquo mittitur) queret unde Joannes sit missus, & quo. Cum vero liqueat quo, nimil juxta historiam, quod ad Israël, & ad volentes eum audire in eremo Judæa commorantem, & apud Jordanem fluvium baptizantem (juxta vero rationem profundiorē, in mundum, intelligendo per mundum, locum hanc terrestrem, ubi sunt homines,) inquiret, quoniam pačto particularia, unde, sumi debeat. Itaque diutius dictiōnem examinans, forte etiam enunciabit, quod quemadmodum de Adam scriptum est, quod emiserit eum Dominus Gen. 3. 23: Deus ē paradise voluptatis, ut coleret terram, ē qua sumptus fuerat: ita Joannes missus fuerit vel ē cœlo, vel ē paradise, vel ex alia parte alicunde tandem ad hunc super terram locum; & missus fuerit, ut testatur de luce. Habet autem non contemendam objectionem sermo hic, quoniam scriptum sit apud Esaiam: Quem mittam, & quis ibit ad populum Isa. 6. 8. bunc? & respondens Propheta inquit:

E Ecce ego, mitte me. Dicet enim qui adversabitur huic opinioni, quæ profundior appareret, quod quemadmodum Esaias missus est, non ab alio loco ad hunc mundum, sed postquam vidit Dominum sedentem in throno excuso, & elato, ut ad populum diceret: Auditus Eze. 6. 9. audietis, & non intelligitis, & quæ sequuntur, ita etiam Joannem (suppresso principio missionis analogiam, & rationem habentis ad missionem Esaiæ) mitti ad populum instrūtum, & ad testificandum

Pars II.

K 2

de